

Praktisk oversikt over bakgrunnen for STAMIs prosjekter i gjenvinningsindustrien og anbefalte tiltak basert på dagens kunnskap.

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) har hatt flere forskningsprosjekter i gjenvinningsindustrien. Disse forskningsprosjektene har tydeliggjort at arbeidsrelaterte sykdommer kan forebygges hvis man reduserer yrkeseksponeringer som kan forekomme i bransjen. Dette notatet gir en praktisk oversikt over hovedfunn fra flere av prosjektene.

Bakgrunn

- Det er viktig med god kontroll på risiko for eksponering for støv i luften på gjenvinningsanlegg. Mengden støv i luften varierer mye mellom anlegg og det er avgjørende at bedriften gjennomfører gode risikovurderinger mht. eksponering, og på bakgrunn av disse jobber for å redusere støveksponeringen.
- I tillegg kan det være høye nivåer av sopp og bakterier i arbeidsluften, også på anlegg der det ikke støver mye. En risikovurdering av arbeidet kan derfor ikke bare baseres på mengden støv i luften, men må også se på andre eksponeringer, særlig hvilke bakterier og sopp som finnes i støvet.
- Det er spesielt viktig å beskytte seg under arbeid som virvler opp mye støv, eksempelvis under rengjøring med trykkluft, ved å bruke åndedrettsvern.

Anbefalte tiltak for risikoreduksjon

- Ved bruk av åndedrettsvern er det viktig at man bruker rett type åndedrettsvern som beskytter mot den aktuelle eksponeringen (f.eks. P3 filter for fint støv). Det er viktig at åndedrettsvernet sitter tett mot ansiktet, at det vedlikeholdes og at det blir brukt riktig (holdt ren på innsiden).
- Under rengjøring med trykkluft er det ikke bare den som utfører rengjøringen som bør beskytte seg, men også andre som arbeider i nærheten. STAMIs resultater viser at støvmengden også kan øke i andre deler av hallen der avfall håndteres, enn der rengjøringen utføres. Bruk av trykkluft ved rengjøring bør unngås der det er mulig for å forhindre at støv, sopp og bakterier virvles opp i luften.
- Det bør avgrenses hva som er ren og skitten sone. Viktig at dette følges og at skitne arbeidsklær ikke brukes i ren sone.
- Det er viktig med god håndhygiene når man veksler fra ren til skitten sone.
- Bruk av rett type hansker anbefales under arbeidet. Hansker må byttes jevnlig eller etter behov.
- Det er viktig at spesielt støvende arbeidsoppgaver, som eks vedlikeholdsoppgaver kartlegges, slik at tiltak kan gjøres for å redusere eksponeringen.
- Det er viktig med etablert rutine for jevnlig rengjøring i anlegget for å begrense mengden støv på overflater.

Dere kan finne mer informasjon på STAMIs nettside

- Linker til webinar, rapporter og prosjektsider:
 - Webinar:
 - <https://stami.no/kurs/webinar-sopp-og-bakterier-i-avfallsbransjen/>
 - Rapport:
 - <https://stami.no/publikasjon/eksponering-og-helseeffekter-av-bioaerosoler-i-gronne-yrker-eksponering-for-stov-og-mikroorganismer-i-norske-avfallsanlegg/>
 - Sopp på avfallsanlegg:
 - <https://stami.no/sopp-partikler-kan-pavirke-helsa-til-ansatte-i-avfallsbransjen/>
 - Høy eksponering på automatiserte anlegg:
 - <https://stami.no/hoyere-nivaer-av-soppsporer-pa-automatiserte-avfallsanlegg/>
 - Helseeffekter av eksponering:
 - <https://stami.no/prosjekt/helseeffekter-av-biologisk-eksponering-i-avfallsbransjen/>
 - <https://stami.no/dette-vet-vi-om-sammenhengen-mellom-avfallsanlegg-og-helseplager/>
 - Eksponering for mikroorganismer:
 - <https://stami.no/laer-meir-om-eksponering-for-mikroorganismer/>
 - Endringer i avfallshåndtering kan øke helseproblemer:
 - <https://stami.no/endra-avfallshandtering-kan-gi-auka-helseproblem-blant-renovasjonsarbeidarar/>